

אור הפרשה

י"ל ע"י מוסדות אור דוד בראשות הרה"ג דניאל זר שליט"א

כ"ב ניסן תשע"ט • גליון 63 • אחרי מות

זמני שבת קודש

רבונו תם	מוצאי שבת	הדלקת נרות	תל אביב
20:38	19:56	18:55	תל אביב
20:42	19:59	18:52	ירושלים
20:38	19:56	18:55	חיפה

שבת שלום ומבורך!

העלוך טעון גניזה

הרה"ג דניאל זר שליט"א
ראש הישיבה והמוסדות

כוחם של הצדיקים

סיפורי מופת על הצדיקים הקדושים בדורות עברו

לדון לכף זכות

היה זה באחד מבתי החולים המפורסמים במרכז הארץ. לחדר ההמתנה באחת המחלקות נכנס יהודי, ומניח במקום שלידו את צרורו – השקית ובה כמה מסמכים רפואיים, חפצים אישיים, וגם חבילת וופלים בה הצטייד כצידה לדרך.

אותו יהודי יוצא לרגע, ולפיכך השקית נותרת במקומה, כאשר על כסא סמוך ממתין יהודי נוסף. כשהוא חוזר, הוא מביט ואינו מאמין: היהודי שישב לא רחוק ממנו אווז בידו את חבילת הוופלים, ואוכל ממנה בהנאה רבה... לבו התקומם על חוסר הצדק המשוער, על הגזילה לאור היום, על חוסר הטקט הבולט, על מה לא... הן זו חבילת הוופלים שלו אותה הותיר בשקית לזמן קצר – והלה כבר חמד אותה ומרוקן את תכולתה...

הוא ממחר להתיישב על ידו, ושולח גם הוא יד ארוכה אל תוך חפצת הוופלים. הממתין שעמו לא נבהל, ומוסיף לאכול בשקיקה... המחזה היה מוזר ומצחיק כאחד – שני אנשים שאינם מכירים זה את זה, אכולים בצוותא מתוך חבילת וופלים משותפת כביכול, ומצויים בתחרות סמויה מי מספיק לאכול יותר...

כשהגיע הוופל האחרון בחפציה, היה בטוח בעליה כי לפחות עתה יתאפק הממתין הזר, ויאפשר לו לאכול את הוופל האחרון. אלא שזה לא קרה – והלה, בחוצפה לא ברורה, שלח יד ארוכה משלו לתחתית החבילה, ומשה משם את הוופל האחרון, לא נותר לו אלא לזרוק את החבילה הריקה לפח...

עיניו נעו בכעס רב, על התנהגותו של הזר הגנב, הלא מנומס, ועוד אי אלו תארים משונים שהדביק לו... רק הרופא במקום הציל את המצב, כשקרא לו להיכנס פנימה, כי תורו הגיע...

כשיצא, ופנה להכניס את המסמכים שקיבל לשקית, חשכו עיניו, גופו רעד בחוסר שליטה וכולו התכסה בחיוורון בהיר. בתוככי השקית נחה בשלווה חבילת הוופלים שלו, איש לא נגע בה לרעה. מסתבר אפוא, שהוא זה שאכל בחוסר נימוס בולט מתוך חבילתו של חברו, ועוד חשב כי הלה הגנב...

לעולם לא נוכל לדעת, מה גרם לפלוני לנהוג כפי שהוא נוהג, לעולם לא נוכל לשער אם הצדק עמו ועד כמה... אנו יכולים רק 'בצדק תשפטו עמיתך' – לדון אותו לכף זכות, להתייחס למעשיו שנעשו בצדק ובושר – זה תפקידנו!

באמצע ה"תורה" באמצע ה"טיש", ובאמצע ה"שלוש סעודות" סעודה שלישית בסלנג החסידי. הבחור מידוענו יוצא מבית המדרש, מניף את שוטו שוב טס עליו וחוזר בקפיצת הדרך לרבי מאיר. רבי מאיר מפרמישלאן זיע"א קיבל את הבחור ושמע את תשובת הרבי, עשה הבדלה בשמחה, ופנה להסביר למקורביו מה ארע. סיפר הרבי, בשבת קודש הייתי ברעיוני בעולמות העליונים, ראיתי כי רחמנא ליצלן נגזרה גזירה איומה על שונאי ישראל, ולא ידעתי מה לעשות. הרעשתי עולמות, התפללתי, ולא הצלחתי לבטל הגזירה. עד שאמרו לי ממרום כי יש תקוה קלושה, יען כי חתימת הגזירה לא היה בכתב מפורש אלא בראשי תיבות ב"י ב"י ואמרו לי שאם שני צדיקים בדור יכוונו לדבר אחד, יוכלו להעביר את הגזירה לאחרים. את ראשי התיבות "ב"י" פתרתי בני ישמעאל, שתעבור הגזירה הנוראה מבני ישראל לבני ישמעאל. ומשהסכים הרבי השני על ידי ותרגם זאת על בני ישמעאל נמשכה הגזירה לבני ישמעאל. ואכן מסופר שמתו באותה שנה אלפי ערבים, כן יאבדו בקרוב כל שונאי ישראל.

מסופר על אחד האדמורים בסעודה שלישית, עת רעווא דרעוין, ראוהו מרוכז מאד ושוב חיך לעצמו. שאלו אותו מה ראה, ואמר להם, ראיתי פריץ אחד שהיה לו ארמון מפואר, והנה עבר שם תלמיד חכם ומצא מחסה תחת המרפסת המפוארת, מפני הגשם. ברגע שאותו חכם הלך משם כל הארמון קרס. כי כל הארמון לא היה אלא בשביל אותו חכם נזר הבריאה. אדם עשיר קונה קאדילאק מפוארת, נוסע עימה לצפון ומעלה בחור ישיבה לטרמפ, מי העיקר? אפשר שכל מה שקיבל את האוטו זה כדי שיוכל להעלות בן ישיבה, הוא נזר הבריאה, לא מתאים לו סובארן... אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמת! אם לא לימוד התורה עשרים וארבע שעות לא היה העולם קיים, על תלמיד חכמים, על תינוקות של בית רבן העולם קיים. הקב"ה ברא את העולם כדי שישחקו בכדור? כדי שיחזקו את השרירים?! לא בגבורת הסוס יחפץ לא בשוקי האיש ירצה רוצה ה' את יראיו! שנזכה ללמוד ממעשי הצדיקים אמן!

מתוך דרשתו השבועית של הרה"ג דניאל זר שליט"א
המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

האדמו"ר מפרמישלאן, בוצינא דנהורא, רבי מאיר זיע"א, מגדולי החסידות שבכל הדורות. אלפי חסידים היו נוהרים אליו לשמוע ממנו בלמודים, לראות את שלחנות השבת, את התפילות הנוראות, לקבל ממנו תורה ויראת שמים, ולראות את זיו פניו המאירים.

והנה שבת אחת הרגישו החסידים שהאדמו"ר אינו רגוע, מהורהר הוא ודאגת מה פרוסה על פניו. הסתיימה סעודה שלישית, התפללו ערבית, והרבי פניו להבה שלהבת אש. הגיעו הבדלה, לקוח הרבי את הכוס בידו, אך שוב נמלך בדעתו ומניח את הכוס בחזרה, וכך שוב מרים את הכוס ומוריד את הכוס.

לפתע נמלך הרבי ואמר, הבו לי בבקשה בחור צעיר היודע לרכב על סוס במהירות גדולה. בא הבחור לפני הרבי, אמר לו הרבי, רוצה אני שתדהר במהירות לאיישישוק העיר הגדולה, אולם עליך להזדרז מאד, ואינני עושה הבדלה עד שאתה חוזר לכאן. שלחות דחופה לי. אולם יש לי תנאי עמך, בצאתך מהעיר עליך לנופף בשוט שלוש פעמים כלפי מעלה. כך כן בצאתך משם עליך לנופף בשוט שלוש פעמים בגובה.

כשאתה מגיע לשם הרבי יהיה בסעודה שלישית עדיין, הוא מאריך בה עד חצות הלילה. תגש אליו, גם אם יהיה באמצע דברי תורה, שאל אותו בשמי, אמור לו שמאיר'ל מפרמישלאן שואל מה הפירוש במילים "בי בי ב"י", הוא יענה לך חזור אלי במהירות והשיבני דבר, כי אינני מבדיל על הכוס עד שאתה שב אלי לפה ומעביר לי את השליחות. רץ הבחור כחץ מקשת, לקח את הסוס הטוב ביותר, הניף את שוטו ו... דיו! כסערה הוא חלף על פני העיר, וכשיצא מהעיר הרים את השוט שלוש פעמים גבוה, כציווי הרבי. המשיך לדהור במהירות עצומה, אך ראה זה פלא, בשלוש דקות הוא הגיע אל העיר, הדרך קפצה לו.

נכנס לאיישישוק העיר, ראה את החסידים סביב הרבי, שותים בצמא את דבריו, כולם מרוכזים בדברי הרבי, אבל חזקה עליו ציווי רבי מאיר והוא נגיש עד לרבי, מתעלם מהתדהמה שאוחזת בחסידים, מקריאות ה"חצוף" אומר לרבי את מה שאמר, שיש לו שאלה דחופה מהרבי מפרמישלאן, הרבי מאיר אליו פנים ושומע אותו בהדרת כבוד, הוא שואל את השאלה המסתורית "מה הפירוש בי בי ב"י"... הרבי ענה מיד: בני ישמעאל, בני ישמעאל, בני ישמעאל. החסידים ההמומים למראה הדו שיה המוזר,

רגע חושבים עמ' 4

פרשת השבוע עמ' 3

פינת ההלכה עמ' 3

סיפור לשבת עמ' 2

סיפור לשבת

הרב אשר קובלסקי

פגיעה של ישועה

הסיבות המונעות אותו מאושרו מתפוגגות ונעלמות...

בעולם הזה אנו נידונים מידה כנגד מידה, כשם אנו נוהגים בזולתנו – כך נוהגים בנו. כשיהודי דן יהודי אחר לכף זכות – גם בשמים דנים אותו באותה צורה, פותחים לו שערי רחמים, מתייחסים אליו באופן חיובי...

כשיש לנו הזדמנויות כאלה – כשניתקל במקרה לא מובן, במחזה לא ברור, בהתנהגות מזוהה של הזולת – הבה נאמץ את המצוה הזו אל ליבנו, הבה נדון לכף זכות! נהפוך בזכותו של הזולת, נהרהר על סיבות אפשריות שהובילו לכך – ונרוויח כי גם בשמים יפתחו את הפנקסים שלנו, וינהגו בנו באותה צורה...

ואז, לא נופתע מהשפע שיפול עלינו משמים... הרי כל הסיבות המונעות אותו – נעלמו ואינן, כי אנו דנים לכף זכות!

חז"ל נתנו לנו כלי עוצמתי ומועיל מאוד, כיצד נוכל לדון את האדם לכף זכות: לדון את כל האדם. להכניס לכף המשקל את כל הסיבות שהביאו לכך שהוא ממחר כל כך, עד שחצה את הכביש באור אדום... להכניס לאולם הדיונים במוחנו את כל האפשרויות, למה יהודי נשוא פנים מגיע לתפילה בשעת צהריים, ומה עובר על הבן שמקשה עליו לקום, ומה עיכב את הכנת האוכל בזמן, ומה גרם לאותו פלוני להחנות את רכבו בחניה שאינה שלו...

אולי מי מהם עסק בענין דחוף? אולי אחד מהם קיבל הוראה מפורשת, הסכמה ברורה, או שהוא נמצא במצב נתון שאין ברירה אחרת? אולי מי מהם לא הבחין, לא שם לב, הוא כה מודאג בנושאים אחרים עד שהשתכח הדבר מלבו? אולי הוא לא יודע כיצד לנהוג, או שגג, או שהוא אנוס כרגע?

הרי אנחנו לא יודעים את כל הנתונים על 'כל האדם' שלפנינו. לא יודעים לנו כל הסיבות והמאפיינים, תכונות האופי והמצבים של האדם שלפנינו. הרי רק אם נדון את 'כל האדם' – על מאפייניו השונים וסיבותיו המשתנות, מהר מאוד נגלה כי הדרך הנכונה והמוצדקת, האמיתית והנכונה היא לדונו לכף זכות!

זכות מדוע לא השתתפת בשמחתו. אולי תאמץ אתה את צורת החשיבה הזו, ותדון אותו לכף זכות? אולי בדיוק על מצבים אלה ראוי למחול ולא להקפיד? אולי הוא עדיין בלחץ מהלידה, והילדים תלויים בו, ויש עליו עול גדול של סידורים, והוא בקושי ישן, ומי יודע מה עוד – וזה גרם לו להתפרצות?

עודו מהרהר, ורגליו מוליכות אותו אל היער הסמוך, שם הקדיש חצי שעה תמימה לסדר לר' משה 'כתב הגנה', מה גרם לו להתפרץ עליו בצורה כזו... בסופו של דבר, הצליח למצוא סיבות מקלות שהובילו להתנהגותו של ר' משה, והצליח לנקות את לבו מרגשי הזעם והכעס כלפיו, ולמחול ולסלוח לו בלב שלם...

תחושת אושר לא מוכרת פשטה בנשמתו, קנתה שביתה בלבו. דמעות אושר זכות הציפו את עיניו, טיהרו את נפשו. הוא חש כמתעלה טפח וטפחיים מעל הקרקע, מתרומם בענן של טוהר זך. רגשות הקירבה לבורא עולם הביאו אותו לנצל את עת הרצון, לשפוך שיח ולהתפלל במילים פשוטות על בתו המבוגרת, הממתינה כבר כמה שנים לזיווגה ההגון...

היתה זו תפילה מלב נקי, תפילה בהתרגשות יתירה כפי שלא חווה מעולם. הוא חש איך שערי שמים פתוחים בפניו, איך העובדה שדן את ידידו לכף זכות פתחה בפניו את כל המנעולים. הוא מיהר לנצל את שעת הכושר, לשפוך את לבו בדמעות שלישי...

ההמשך, כמו לקוח מסיפור דמיוני, אך הוא אמת לאמיתה, והופיע במכתב בכתב ידו של ר' יצחק, שנשלח אל הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, ופורסם בספר 'ברכי נפשי'. וכך הוא כותב:

'באותו ערב', כך ממשיך המכתב, 'הגיע הטלפון לו אנו מחכים מזה שנים. לא אלאה בפרטים, אך בתוך שבוע ימים הפכה בתי לכלה מאושרת!'

זהו כוחו של לימוד לכף זכות, הפותח שער לישועות נכספות רבות. הן כל הישועות ממתניות לנו, רק יש משהו שמעכב, איזו התנהגות לא רצויה שטעינו בה, איזו תפילה שלא התפללנו כראוי, איזו נפילה שחוינו... אך חז"ל מגלים במסכת שבת דף קכ"ז, שכאשר יהודי דן את זולתו לכף זכות – הוא מעורר בשמים שידונו אותו לכף זכות, וממילא כל

הילה של קדושה עוטפת את צפת בלילות שבת, ואוירה חגיגית שוררת בבית הכנסת. עם סיום התפילה וברכות ה'גוט שבת' הלבביות הנשמעות בבית הכנסת, הכריז הגבאי כמנהגו מדי פעם: 'הרב משה א. מזמין את הציבור ל"שלוש זכר' בביתו לרגל הולדת בנו. מזל טוב והרבה נחת!'

ואכן, בליל שבת מיהרו רבים מבני הקהילה להגיע לביתו של ר' משה, להתכבד מהמטעמים, ולברך בחביבות וידידות אהבה את אבי הבן. גם ר' יצחק תכנן להגיע, אלא שהסעודה התארכה, ואחר כך התעכב, ולבסוף לא יכול היה לעזוב את הבית בשעה כה מאוחרת...

ביום המחר, מגיע ר' יצחק לבית הכנסת וכבר מתכנן לברך את ידידו ר' משה כי לא עלה בידו הדבר אמשי. אך משהבחין בו ר' משה, פנה אליו בפנים זעופות: 'און, הנה האיש החשוב, ר' יצחק, זה שלא נאה לו לבוא לשלוש זכר של ידידיו... אתה בוודאי חושב שאינני זוכר שפספסת כבר בשלום זכר של בני הקודם, ואתה לבטח בטוח ששכחתי שלא היית בבר המצוה של יענק'לה שלי אך לפני חצי שנה... אה, עשית עליי חרם?' ר' יצחק החויר והסמיק חליפות, לעיני כל הקהל 'שפכטל' כזה, על הבוקר... והוא באמת לא זוכר מה היה ב'שלוש זכר' הקודם וברר המצוה של יענק'לה... מה שבטוח, שמאוד לא נעים לעמוד במרכז בית הכנסת באמצע תפילת השבת, ולהישטף במקלחת של צוננין ורותחין מעורבבין מול כל הציבור המביט מופתע והמום: 'נו, ואם לא הגיע לשמחה שלו, לכן מגיעה לו כזו מקלחת? לכן מגיעות לו צעקות כאלה במרכז בית הכנסת?'

אם הקהל חש בכך, נקל לתאר את תחושתו של ר' יצחק עצמו. מושפל וחיוור, מיהר לעשות את דרכו למקומו ונבלע בתוכי טליתו רגע לפני שדמעות בושה וביזיון יציפו אותו לעיני כל. הוא רק ביקש שהאדמה תפתח את פיה ותבלע אותו ככה, כמו שהוא, בעיצומה של התפילה...

לקראת סיום התפילה, מיהר לחמוק מבית הכנסת מיציאה צדדית, פגוע וחפוי ראש. הישועות הבאות אמנם הקהו אך במעט את הבושה והעלבון שצרכו את נשמתו, אך עדיין היו בו רגשי זעם קשים על ידידו לשעבר ר' משה, שבחר להשפילו באופן כה בוטה. גם ליל מוצאי השבת עבר עליו בסערת רגשות עזה, תוך שרגשות הכעס מציפים אותו...

ביום ראשון בבוקר, הצליח לסדר איכשהו את מחשבותיו על החוויה הקשה שחווה, והרהר: 'הולא מה אתה מבקש ממנו – שידונך לכף

"נקל לתאר את תחושתו של ר' יצחק עצמו. מושפל וחיוור, מיהר לעשות את דרכו למקומו ונבלע בתוכי טליתו..."

פינת ההלכה

הרב אשר זנוורי

שביעי של פסח

חג שביעי של פסח

א. בשביעי של פסח נעשה בו קריעת ים סוף, ולכן יש הנוהגים לביל שביעי של פסח לקרוא סדר לימוד המובא בספרים.

ב. יש הנוהגים שלא לומר את ה'יהי רצון' שקודם הלימוד כיון שאומרים שחיברו שבתאי צבי שהיה רשע, ואמר על עצמו שהוא משיח כמסופר בספרים מעשיו ומעלליו, אבל סדר הלימוד מיוסד על אדני פז מפי זקנים וצדיקים וראוי ללמוד בזה, ובפרט שיאמר את שירת הים בחצות הלילה שאז מובא במדרש שנעשה קריעת ים סוף, ויפה לה השעה הזאת, וכשם שהקב"ה עשה ניסים לאבותינו כן יעשה לנו ניסים ונפלאות.

עירוב תבשילין

א. אסור להכין ולבשל מיום טוב לשבת, לפיכך כאשר יום טוב יוצא קודם השבת עושים עירוב תבשילין, כדי שיוכל להכין ולבשל ביום טוב לצורך השבת.

ב. כיצד עושה? לוקח פת, כגון פיתה או לחמניה וכדומה, והוא שיהיה כזית (27 גרם) ועדיף כביצה (56 גרם), ולוקח גם תבשיל כגון ביצה, ועל זה עושה את העירוב.

ג. מברך ברוך וכו' אלו קינו מלך העולם אשר קידשנו במצוותיו וציוונו על עירוב תבשילין, ואומר שע"י העירוב הזה יהיה מותר לנו לבשל ולאפות ולהדליק את הנר וכו'.

ד. הנוסח הוא: בדין עירובא יהא שרי לנא לאפווי ולבשולי ולאדלוקי שרגא ולמעבד כל צרכנא מיום טוב לשבת. וצריך להבין את הנוסח מה שאומר, ופירושו שעל ידי העירוב הזה יהיה מותר לנו לאפות לבשל להדליק את הנר ולעשות כל צרכינו מיום טוב לשבת, וע"י זה אפשר לעשות את התבשילים לכבוד שבת. (הנוסח המלא מובא בתחילת המחזור של פסח)

ה. מניח העירוב מערב החג, ואם שכח ולא הניח, סומך על רב העיר שעשה עירוב תבשילין והוציא אותו גם כן ידי חובה, (ואין לסמוך על זה כל הזמן).

ו. כתבו הפוסקים שעדיף שאדם יבשל בעוד היום גדול, כדי שיסיים כמה שעות לפני שבת, ומכל מקום אם יתעכב כגון שנאנס, עד סמוך לשקיעת החמה מקילים בזה.

ז. אדם שהולך לבית מלון וכדומה, או אדם שמתארח אצל משפחה, אינו עושה עירוב תבשילין שהרי בעל המקום עושה, אלא רק יאמר בלי ברכה שיהיה מותר לי בזה העירוב להדליק את הנר מיום טוב לשבת, ועל ידי כן יהיה מותר להדליק נרות לכבוד השבת.

ח. כל מה שמותר להכין צורכי שבת כאשר בארנו זה דוקא מתי שהעירוב נמצא אבל ברגע שאכלו אותו או שנאבד אסור להכין מיו"ט לשבת, אלא במקרה חד פעמי אם נאכל העירוב בשוגג, יסמכו על רב העיר כדלעיל.

ט. אוכלים את העירוב לאחר שסיימו להכין את התבשילים, אבל כתבו הפוסקים כיון שנעשה בזה מצוה כדי שיעשו בעירוב זה עוד מצוה ויאכל או לביל שבת או בסעודה שלישית.

י. כתב מרן רבנו עובדיה יוסף צוק"ל שמותר לאכול או לשתות חמץ בשבת זו, והסיבה לכך היא שפוקעת המכירת חמץ שנעשתה עם הגוי לביל שבת, ולכן יהיה מותר כאשר ביארנו, רק יזהרו שלא יתערבב להם כלי פסח עם החמץ.

ספירת העומר

א. נאמר בתורה וספרתם לכם ממחרת השבת שבעה שבתות תמימות תהיינה. ופירושו חז"ל ממחרת השבת היינו יום טוב ראשון של פסח, ולא כמו שאומרים הצדוקים שמה שכתוב שבת זה שבת הראשונה שלאחר חג הפסח. ובזמן שבת המקדש היה קיים נהגה קצירת העומר, ומצוה זו היא מן התורה, אבל בזמן הזה מצוה זו מדרבנן זכר למקדש, ולכן כשאומר לשם יחוד לא יאמר הריני בא לקיים מצות עשה דאורייתא.

ב. נשים פטורות ממצות ספירת העומר, מחמת שהיא מצות עשה שהזמן גרמא, אמנם לידים כיון שיש מצות חינוך, יש על האבא מצוה לחנך את בנו לברך ספירת העומר בברכה.

ג. מי ששכח ולא בירך בלילה, אם נזכר ביום, סופר ביום בלא ברכה, וממשיך מהלילה עם ברכה, ואם נזכר לאחר שהגיע צאת הכוכבים של יום המחרת ממשיך וסופר מכאן והלאה בלי ברכה.

ד. מנהג טוב לומר בכל בוקר לאחר תפילת שחרית ספירת העומר בלא ברכה, ויעיל אם שכח לברך לביל האתמול שמכאן והלאה ימשיך בברכה.

סגולה נגד עין הרע

א. כתב בספר דבק מאח, שיקח אדם מלח, ומתי שמברך את ספירת העומר יאחז המלח בידו והוא סגולה לשאת אותו עליו, ושמעתי מהרב יוסף טולדאנו זצ"ל שכן יעשו כל יום מימי ספירת העומר, ולאחר מזה יועיל בע"ה נגד עין הרע כמו קמיע מומחה.

פרשת שבוע

הרב משה דיין

בתחבולות תעשה מלחמה

במדרש רבה (פרשה כא) דורשים חז"ל על הפסוק "בזאת יבוא אהרן אל הקודש" זה שאמר הכתוב (משלי כד) כי בתחבולות תעשה לך מלחמה. ע"כ. ומבאר ר' יוחנן שם בתחבולות כמו מנהיג הספינה. דאמר ר' יוחנן לעולם יעשה אדם עצמו קברניט האיך יכול לעשות מצוה. ע"כ. ויש להתבונן למה ר' יוחנן הביא דוגמא כמו מנהיג הספינה, ולא נתן דוגמא כמו מנהיג אחר.

המפרשים מבארים שיש כמה הבדלים בין מנהיג ביבשה למנהיג בים. אחד ההבדלים הבולטים הוא כי מנהיג ביבשה אם הוא נתקע באמצע נסיעתו, אפשר למצוא בנקל אדם אחר שימלא את מקומו וימשיך את ההנהגה, וכן אם חסר איזה חלק במרכבה או במכונית ניתן בנקל להשיג את החלק החסר, ולבנתיים לעצור את הנסיעה. יוצא שאין חסרון לא מצד העצירה, ולא מצד הנהג.

לעומת זאת מנהיג בתוך ספינה שנמצאת בים, והוא היחידי בספינה שיועד לנווט אותה, אם הוא לא ימשיך בניווט, הספינה תטבע במהירות, כי אין אחר שיחליף אותו, ואין אנשים נוספים בסביבתו שיחישו לו עזרה. וגם גלי הים והרוחות ממשיכים במרוצתם והספינה יכולה להסחף למקומות לא רצויים, ואף יכולה בנקל לטבוע. יוצא אם כך שמנהיג הספינה הוא חייב להיות תמיד עירני ולעבוד כל הזמן. כי אין אחר שיחליף אותו והסכנה מצויה מאוד.

ומלמד אותנו ר' יוחנן כך גם כאשר האדם ניגש לעשות דבר מצוה, אדם צריך לחשוב שהוא כעת מנהיג יחיד של הספינה שאין אחר שיכול לעשות אותה. וגם לא ידחה את המצוה לזמן אחר כי מי יודע מה יקרה במשך הזמן. ולכן לפני שמתחיל את המצוה צריך להתבונן בדרך נכונה איך לעשות את המצוה על הצד הטוב ביותר בלי שיחסר לו איזה דברים, ואחר כך יחפש למצוא כל מיני דרכים להשיג את החסרה, וזהו שאמר הכתוב "בתחבולות תעשה לך מלחמה", זו המצוה.

וכך אמר הקב"ה למשה לומר לאהרן "בזאת יבוא אהרן אל הקודש", כשמגיע יום כיפור וצריך להכנס אל הקודש צריך זהירות מרובה, כי אין אחר שיעשה את העבודה והסכנה מאוד מצויה. ולכן שידקדק היטיב בעשותו את המצוה שלו כתיקונה. (מתנת משה)

בספר 'דברי שערי חיים' מוסיף עוד הבנה: כשאדם ממריץ את אחרים לעשות מצוה עליו להשתתף אתם בעשיית המצוה, ולהיות מופת לאלה שמהם הוא דורש זאת, כי אז עשויים דבריו להביא לידי הפעולה הראויה.

הדוגמא לכך: מקרבניטה של אונייה שגם הוא נתון באותה סכנה בה נתונים כל שאר נוסעי האונייה, לפיכך יכול הוא להנהיג אותה מאחר שהאנשים מבינים היטב כי פקודותיו והוראותיו הינן נחוצות וחיוניות לשלומה של האונייה, שכן הוא עצמו חרד לכך כמותם. מה שאין כן מפקד צבא שיושב בלשכתו ומשגר פקודותיו לחייליו שבשדה קרב.

זהו שאומר המדרש "יעשה אדם את עצמו קברניט לעשות מצוה" שינהג אדם כדוגמת הקרבניט ויהי גם הוא שותף בעשיית המצווה כי אז ישמעו אחרים בקולו.

כשיש רעיון טוב – קופצים ועושים. כי יש קונה עולמו ברגע אחד ויש, מי שחלילה מפסיד עולמו.

לקרוע את ים המחשבות

כשישב החסיד הנודע רבי הלל מפאריטש אצל ה'צמח-צדק', הסביר האדמו"ר הצמח צדק, את המשמעות של קריעת ים-סוף בעבורנו, ואמר: בקריעת ים-סוף על כל אחד ואחד לקרוע את ה'ים' האישי שלו - את 'ים המחשבות' שלו, את כל המחשבות אשר אינן לרצון ה' – ולקפוץ.

אם נתבונן בפרשת קריעת ים סוף, נראה שחלק חשוב בהסתכלות שלנו עליה, טמון בפסוק "מה תצעק אלי, דבר אל בני ישראל ויסעו".

משה ועם ישראל רגילים לניסים של מצרים, ניסים שישאירו אותם בצד, כמו קהל אוהדים, נפעמים ומסתכלים, על איך ה' מכה בכורים, מוריד ברד, משגע את פרעה וחרטומיו וגורם למצרים להעיף אותם ממצרים במהירות הגדולה ביותר.

אבל עכשיו ה' אומר להם, מה אתם מתפללים ומחכים? **תעשו משהו, תמסרו נפש, תיסעו...**

לכל אחד יש את ים הסוף שלו, את החיים שהוא צריך לשנות ולקרוע. זה בדיוק מה שאנחנו צריכים גם לעשות, עברנו את ליל סדר, לילה חוויתי ומיוחד, שמן הסתם עמדנו וראינו דברים מיוחדים וניסינו לחזור על יציאת מצרים.

עכשיו כשפסח עומד לעבור, זה הזמן לקרוע את ים הסוף שלנו, לקחת את כל הכוחות שעמדו לרשותנו מכל הפסח, ולקפוץ לתוך הים, ולחשוב איך אנחנו לוקחים משהו מכל הכוחות האלו ומתקדמים התקדמות קטנה הלאה, כמובן מתוך אמונה שהמשך יבוא, אולי גם בנס...

אז באו ונהיה **נחשון** ולא גרשון.

קפיצה מהנה...

הרב יהודה שמעוני מגיד שיעור בישיבת אור דוד
למנוון הרצאות הרב כנסו לאתרנו: Rabenu.com

**גרשון
בן עמינדב
וזהתלבטות**

סיטואציה בלתי אפשרית: מיליוני יהודים צועדים עם נשותיהם וילדיהם הקטנים, מאחוריהם שועטים הפרשים המצריים בצרחות מוות מקפואות דם, ולפניהם – ים סוף. אין לאן לברוח!

מה עושים?

בורא עולם אומר – להתקדם. אבל לאן?

משה רבינו מבהיר שזה לא זמן לתפילות, אלא להליכה בתוך הים. אבל מי 'המשוגע' שיקפוץ?

עומד שם יהודי אחד, **גרשון** בן עמינדב, ומבין שצריך מסירות נפש! אבל מה יהיה עם האישה והילדים? צריך מעשה שיגרום לנס! אבל מה אם לא יהיה נס?

וההתלבטות חונקת בגרון, משתקת את הגוף, מייסרת את הנשמה ומטלטלת את כל אישיותו של גרשון בן עמינדב.

ואז הוא מחליט. נכון, זה לקח 5 דקות. אבל גרשון בו עמינדב מוסר נפש וקופץ למים!

ואז הוא פוגש שם את **נחשון** בן עמינדב.

וכך אבדה לה תהילת עולם.

גרשון קפץ במסירות נפש, אבל **התלבט** ונשכח בתהום הנשייה. **נחשון** לא התלבט והביא לעולם היהודי את המושג "**נחשוניות**" לדבר מצווה.

"כשעמדו ישראל על הים, היו שבטים מנצחים זה עם זה, זה אומר אני יורד תחלה לים וזה אומר אני יורד תחלה לים... קפץ נחשון בן עמינדב וירד לים תחילה" (סוטה לז ע"א).

יש ערב אחד בשבוע שאסור לכם לפספס

שיעור המוסר הגדול בתבל

הצטרפו לאלפי צופים המגיעים מכל קצוות הארץ והתחברו לנקודות החשובות ביותר בחייכם

מפי הקול חוצב הלהבות
הרה"ג דניאל זר שליט"א

רב מקדים הרב יורם סרי שליט"א אב"ד מודיעין עלית בשעה 21:15

בכל יום רביעי בשעה 22:00
ישיבת אור דוד רח' המכבים 108 בני ברק

מקום מסודר לנשים

משודר בליון ובאתרנו Rabenu.co.il

מועבר בקול הלשון 03-6171111